

यशवंत पंचायत राज अभियान तथा पंचायत
सबलीकरण व उत्तरदायित्व प्रोत्साहन
योजना २०१४-१५
राज्यातील अत्युकृष्ट जिल्हा परिषदा, पंचायत
समित्या व ग्रामपंचायतींसाठी पुरस्कार योजना

महाराष्ट्र शासन

ग्राम विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: झेडपीए २०१४/प्र.क्र. ९१/पंरा-१

बांधकाम भवन, २५ मझबान पथ, फोर्ट, मुंबई-४०० ००९

दिनांक: २६ ऑगस्ट, २०१४

वाचा -

- १) शासन निर्णय क्रमांक: झेडपीए २०१३/ प्र.क्र. १४३/पंरा-१, दिनांक २३ सप्टेंबर, २०१३
- २) शासन शुध्दीपत्रक क्रमांक: झेडपीए २०१३/प्र.क्र. १४३/पंरा-१, दिनांक ७ नोव्हेंबर, २०१३

प्रस्तावना -

ग्रामीण महाराष्ट्राच्या विकासामध्ये पंचायत राज संस्थांचे योगदान मोठे आहे. राज्यामधील विकासाच्या सर्व योजना पंचायत राज संस्थांमार्फत राबविल्या जातात. तेव्हा पंचायत राज संस्थांच्या कामगिरीनुसार त्यांना प्रोत्साहित करून त्यांची कार्यसंस्कृती वाढविणे आवश्यक आहे. यासाठी राज्यात पंचायत राज संस्थांमधून प्रशासकीय व्यवस्थापन व विकास कार्यात उत्कृष्ट काम करणा-या जिल्हा परिषदा, पंचायत समित्या व ग्रामपंचायतीसाठी सन २००५-२००६ या आर्थिक वर्षापासून विभाग व राज्य अशा दोन्ही स्तरांवर यशवंत पंचायत राज अभियान पुरस्कार योजना सुरु करण्यात आली आहे.

पंचायत राज मंत्रालय, भारत सरकार यांनी पंचायत राज व्यवस्थेच्या सक्षमीकरणासाठी काम करणाऱ्या राज्यांना तसेच राज्यातील पंचायत राज संस्थांना प्रोत्साहन देण्यासाठी सन २०११-१२ या वर्षापासून " पंचायत सबलीकरण व उत्तरदायित्व प्रोत्साहन योजना" (PEAIS) सुरु केली आहे. केंद्र शासनाने १२ व्या पंचवार्षिक योजनेत राबवित असलेल्या राजीव गांधी पंचायत सशक्तीकरण अभियानात या योजनेचा समावेश केला आहे. ग्राम विकास विभागाने सुरु केलेली यशवंत पंचायत राज अभियान व केंद्र शासनाने सुरु केलेली " पंचायत सबलीकरण व उत्तरदायित्व प्रोत्साहन योजना" यांचा उद्देश एकच असल्याने या दोन्ही योजना सन २०११-१२ या वर्षापासून एकत्रितपणे राबविण्यात येत आहेत. राज्यात प्रथम येणारी जिल्हा परिषद, पहिल्या दोन पंचायत समित्या (त्यापैकी एक अनुसूचित क्षेत्रातील), व प्रथम १४ ग्रामपंचायती (त्यापैकी पहिल्या दोन ग्रामपंचायती अनुसूचित क्षेत्रातील) व प्रत्येक विभागातून पहिल्या आलेल्या दोन ग्रामपंचायती (एकूण -१२) राष्ट्रीय पातळीवर अनुदान मिळण्यास पात्र ठरतील.

शासन निर्णय -

“यशवंत पंचायत राज अभियान” तथा “पंचायत सबलीकरण व उत्तरदायित्व प्रोत्साहन योजना” सन २०१३-१४ अंतर्गत निर्गमित करण्यात आलेला दिनांक २३ सप्टेंबर, २०१३ रोजीचा शासन निर्णय व दिनांक ७ नोव्हेंबर, २०१३ च्या शासन शुध्दीपत्रकानुसार तालुका, जिल्हा व विभाग स्तरावरून शासनास प्रस्ताव पाठविण्याची कार्यवाही करावी. **सदर मूल्यमापनाचे वर्ष सन २०१३-१४ च्या साध्यावर आधारित राहिल.** तसेच प्रश्नावलीवरील योजनेचे वर्ष हे सन २०१४-१५ राहिल. सदर माहिती पाठविण्याचा कालावधी खालील प्रमाणे राहिल.

बक्षिस योजनेसाठी पंचायत राज संस्था निवडीचे प्रस्ताव पाठविण्यासाठी कालमर्यादा

अ. क्र.	पंचायत राज संस्था	मूल्यमापन करणारी संस्था	मूल्यमापन/निवड प्रस्ताव जिल्हा परिषदेकडे सादर करण्याची अंतिम तारीख	जिल्हा परिषदेने मूल्यमापन/ निवड प्रस्ताव विभागीय आयुक्तांकडे सादर करण्याची अंतिम तारीख	मूल्यमापन/निवड प्रस्ताव विभागीय आयुक्तांनी राज्य शासनाकडे सादर करण्याची अंतिम तारीख
१	ग्रामपंचायत	पंचायत समिती	१५ सप्टेंबर, २०१४	३० सप्टेंबर, २०१४	१५ ऑक्टोबर, २०१४
२	पंचायत समिती	जिल्हा परिषद		३० सप्टेंबर, २०१४	१५ ऑक्टोबर, २०१४
३	जिल्हा परिषद	विभागीय आयुक्त		३० सप्टेंबर, २०१४	१५ ऑक्टोबर, २०१४

राज्यस्तरावरील पारितोषिक निवड समिती, राज्यस्तरीय पडताळणी समित्यांकडून प्राप्त झालेल्या निवड प्रस्तावावर अभ्यास करून राज्यातून प्रथम, द्वितीय व तृतीय पुरस्कारासाठी फक्त तीन ग्रामपंचायती, तीन पंचायत समित्या व तीन जिल्हा परिषदा यांची अंतिम निवड मा.मंत्री (ग्राम विकास) यांच्या सहमतीने करेल. अंतिम निवड केलेल्या ग्रामपंचायती, पंचायत समित्या व जिल्हा परिषदांना राज्यस्तरावर स्व.यशवंतराव चव्हाण यांच्या जयंतीदिनी दिनांक १२ मार्च, २०१५ रोजी बक्षिस वितरण समारंभ आयोजित करून राज्य व विभागस्तर अशा दोन्ही स्तरांवरील पुरस्कारांचे वितरण केले जाईल. राज्यात पहिली आलेली जिल्हा परिषद, पहिली पंचायत समिती, अनुसूचित क्षेत्रातील पहिली पंचायत समिती, प्रत्येक विभागातील पहिल्या दोन ग्रामपंचायती, अनुसूचित क्षेत्रातील पहिल्या दोन ग्रामपंचायती अशा एकूण १७ पंचायत राज संस्थांची नावे पंचायत राज मंत्रालय, भारत सरकार यांना दिनांक १ नोव्हेंबर, २०१४ पर्यंत कळविण्यात येतील.

या अभियानासाठी होणारा खर्च मागणी क्रमांक एल-३, २५१५- इतर ग्रामीण विकास कार्यक्रम, १०१- पंचायती राज, ३१-सहाय्यक अनुदाने (०१) (०४) विशेष कार्यक्रम व ग्राम अभियान कार्यक्रमाची अंमलबजावणी करण्यामध्ये उत्कृष्ट काम केल्याबद्दल जिल्हा परिषदांना व पंचायत समित्यांना प्रोत्साहनपर अनुदाने (२५१५ ००६२) या लेखाशीर्षाखालील तरतूदीमधून भागविण्यात यावा. सदर खर्चाचे नियंत्रण अधिकारी विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग हे राहतील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१४०८२६१२१३२७२८२० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

डॉ नरेश गिते)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. मंत्री (ग्रा.वि.) यांचे खाजगी सचिव.
- २) मा. राज्यमंत्री (ग्रा.वि.) यांचे खाजगी सचिव.
- ३) मा. अध्यक्ष, जिल्हा परिषद (सर्व)
- ४) मा. विधानसभा/ मा. विधानपरिषद सदस्य (सर्व)
- ५) मा. प्रधान सचिव (ग्राम विकास व पंचायत राज).
- ६) मा. प्रधान सचिव (जलसंधारण).
- ७) विभागीय आयुक्त (सर्व).
- ८) उप सचिव (पाणी पुरवठा व स्वच्छता).
- ९) उप सचिव (संग्राम कक्ष), ग्राम विकास विभाग, मुंबई.
- १०) उप सचिव (माहिती व तंत्रज्ञान), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ११) उप सचिव (सार्वजनिक आरोग्य), मंत्रालय, मुंबई.
- १२) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य, राष्ट्रीय ग्रामीण जीवन्नोत्ती अभियान

- १३) प्रकल्प संचालक (प्राथमिक शिक्षण परिषद)
- १४) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व).
- १५) जिल्हा कोषागार अधिकारी (सर्व).
- १६) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- १७) महालेखापाल (लेखा व आुज्ञेयता) (लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र - १, मुंबई.
- १८) महालेखापाल (लेखा व आुज्ञेयता) (लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र - २, नागपूर.
- १९) संचालक लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, कोकण भवन, नवी मुंबई.
- २०) उपसंचालक लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी लेखा (सर्व).
- २१) संचालक, लेखा व कोषागार, मुंबई.
- २२) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २३) कार्यासन क्र. वित्त-१, वित्त-७, वित्त-८, पंरा-९, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २४) पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग, कार्यासन क्र.पापु-१६, मंत्रालय, मुंबई.
- २५) प्राचार्य, पंचायत राज प्रशिक्षण केंद्र/ग्रामसेवक प्रशिक्षण केंद्र/ संयुक्त प्रशिक्षण केंद्र (सर्व)
- २६) निवड नस्ती, कार्यासन क्र.पंरा-१, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.